

Caiet de sarcini

DE HISTORIA URBIS GARDĂ PRETORIANĂ la statuia Lupa Capitolina

Obiectul prezentului Caiet de sarcini îl constituie achiziția de servicii de evenimente culturale conform *Strategiei culturale a municipiului Constanța 2021 – 2031*.

Scopul achiziției: Dezvoltarea culturală și revigorarea turismului cultural și istoric în municipiu Constanța.

Cerințele impuse vor fi considerate ca fiind minime și obligatorii. Prin achiziția serviciilor pentru organizare evenimente se dorește identificarea unui prestatore care să răspundă tuturor cerințelor ce vor fi descrise în Caietul de sarcini.

Cod CPV: 79952100-3 Servicii de organizare de evenimente culturale .

Informații generale

Municipiul Constanța

Adresa: Str. Bulevardul Tomis, nr. 51, Constanța, cod poștal 900275

Tel : 0241-488100

e-mail : evenimente@primaria-constantanta.ro

Adresă internet : www.primaria-constantanta.ro

Cod fiscal : 4785631

I. Obiectiv general: Promovarea în perioada estivală a unui obiectiv turistic din centrul vechi al municipiului Constanța printr-un **demers artistic** - performativ de tip „**living history**”, prin instituirea unei gărzii pretoriene de onoare la statuia Lupa Capitolina.

Conform izvoarelor istorice în spațiul dobrogean au staționat :

Legiunea I – Italica (însemn distinctiv - mistreț)

Legiunea V – Macedonica (însemn distinctiv – taur).

Realizarea acestui gen de eveniment de tip „living history” va contribui la punerea în valoare a patrimoniului cultural al municipiului Constanța într-un mod solemn și artistic, la valorificarea moștenirii latine, la crearea unui important centru de interes pentru constanțenii și turiști, la generarea unui eveniment zilnic cu mare impact la public, la generarea unui insta-spot cu potențial imens pentru promovare organică. Proiectul se încadrează în criteriile de dezvoltare a turismului cultural – istoric prevăzute în Strategia culturală a municipiului Constanța 2021 – 2031.

Premise încadrare în Strategia culturală a municipiului Constanța 2021 – 2031 (extrase din strategie):

* Una dintre direcțiile care pot permite dezvoltări urbane de lungă durată o reprezintă dezvoltarea turismului cultural în municipiul Constanța. (...) Turismul cultural are, în municipiul Constanța, un potențial semnificativ de creștere, mai ales din perspectiva punerii în valoare a patrimoniului arheologic și istoric local.

* Proiectele și programele culturale strategice ar trebui să vizeze următoarele linii prioritare de acțiune: valorizarea patrimoniului cultural european al Tomisului antic Prin implementarea Strategiei culturale, se are în vedere crearea premiselor necesare pentru ca municipiul Constanța să devină și să fie percepțut, în spațiul cultural românesc și internațional, la orizontul anului 2031, drept capitala culturală estivală a României (1), destinație prioritară (fie și sezonieră) pe harta turismului cultural (2) și capitala culturală a Dobrogei (3), cu potențarea maximă a 3 atribute distinctive suprapuse: Constanța ca spațiu ancestral și moștenire culturală a antichității Greco-latine prin Cetatea antică a Tomisului (patrimoniu ancestral cultural, spiritual și istoric de tip greco-latinesc).

* Obiectivul-cadru de realizare a Strategiei Culturale a municipiului îl reprezintă vitalizarea domeniului cultural al orașului prin exploatarea creativă a patrimoniului cultural.

* V. Axe prioritare, Axa I: PENINSULA. Constanța – coroana culturală sezonieră a României. Este o axă transversală, care mizează pe politici, practici și programe de acțiune și intervenție culturală hibride. Principalele dimensiuni ale acestei axe prioritare vizează: crearea și diversificarea unor rute de impact în domeniul turismului cultural (...) diversificarea agendei de evenimente culturale; crearea unor evenimente de brand. În vederea punerii în valoare a patrimoniului istoric din Peninsulă și zona adiacentă, este nevoie de proiecte culturale și artistice care să prezinte în mod integrat istoria cetății Tomis.

* Obiectivele specifice acestei axe: crearea unui program multifuncțional Peninsula, care să sporească substanțial valorizarea patrimoniului cultural, turistic și istoric din zona peninsulară (1), valorizarea brandului Cetatea Tomis (2).

* Măsura/acțiunea 6. Derularea unui proiect cultural, De Historia Urbis, care să aibă ca scop dezvoltarea culturală și revigorarea turismului cultural și istoric în zona Peninsulară a municipiului Constanța, prin promovarea, în perioada estivală, a mai multor obiective istorice din Centrul vechi printr-un demers artistic-performativ de tip "living history".

II. Concept:

Zilnic, în perioada 1 iulie – 28 august 2022 (59 de zile) între orele 10:00 – 22:00, la statuia Lupa Capitolina va fi organizată o gardă de onoare formată din câte 2 legionari romani, sub comanda unui centurion.

Schimbul de gardă va fi organizat din 2 în 2 ore, sub forma unui eveniment solemn – ceremonial militar de inspirație romană. Tot personalul arondat (legionari, centurioni, gorniști, toboșari, poeți-oratori) va purta echipament de tip roman (trupe militare sau auxiliare).

În timpul serviciului de gardă (2 ore), cei 2 legionari de pe fiecare schimb vor avea o atitudine sobră și vor sta nemîșcați, fiindu-le interzisă cu desăvârșire orice formă de comunicare cu spectatorii / privitorii / trecătorii. În cazuri speciale (spectatori care se apropiu prea mult, perturbă solemnitatea și sobrietatea evenimentului sau în cazul altor probleme deosebite în timpul serviciului de gardă), legionarul a căruia activitate este perturbată va bate cu lancea în pământ, pentru a atrage atenția centurionului de serviciu, acesta fiind singurul care va interveni, cu calm și sobrietate, pentru rezolvarea / aplanarea situației semnalate.

Schimbul de gardă se va desfășura sub forma unui ritual de tip militar, absolut toate comenziile fiind rostite în limba latină, pe semnale de goarnă și tobă, sub comanda a câte unui centurion.

Militarii vor face parte din două legiuni diferite (I – Italica și V - Macedonica), deci vor exista două drapele și două acvile diferite, fiecare cu însemnele specifice fiecărei legiuni.

La schimbul de gardă se va face schimb inclusiv de drapel și de acvile: la postul de gardă vor fi prezente drapelul și acvila legiunii militilor aflați în post, la cort vor fi prezente drapelul și acvila legiunii militilor aflați „la veghe”.

În vecinătatea statuia Lupa Capitolina (în curtea Muzeului de Artă Populară) va fi amplasat un cort militar roman, de unde se va porni cu schimbul de gardă și în care

se vor afla centurionul, legionarii, gorniștii și tobosarii aflați în schimburile „de veghe” și „de somn”.

Pentru fiecare schimb vor fi asigurate serviciile câte unui poet-orator (echipat, de asemenea, în ținută de inspirație română – civilă), care va oferi celor interesați informații cu privire la natura evenimentului în sine, date generale despre istoria centrului vechi al orașului precum și indicii și îndrumări spre alte obiective istorice din zonă.

Cortul, uniformele, materialele complementare trebuie să fie achiziționate /confeționate special pentru acest eveniment. Ele vor fi predate autorității contractante la sfârșitul evenimentului.

Pentru familiarizarea cu spațiul de desfășurare a evenimentului recomandăm vizionarea amplasamentului.

III. 3.1. Responsabilități:

- Operatorul economic va răspunde de execuția la timp a obligațiilor contractuale și de calitatea serviciilor prestate, în conformitate cu prezentul caiet de sarcini. Operatorul economic va răspunde tuturor solicitărilor referitoare la îndeplinirea contractului, la cele mai înalte standarde, va colabora cu reprezentanții desemnați ai autorității contractante în fiecare etapă a contractului și va răspunde la orice solicitare din partea autorității în termenele asumate. Operatorul economic va începe prestarea serviciilor care fac obiectul contractului, în termenele și condițiile asumate. Operatorul economic va fi prezent, personal, sau prin reprezentanții săi împoternicați, în fiecare etapă de implementare a contractului, precum și la fiecare ședință de producție a evenimentului, la solicitarea reprezentanților autorității contractante sau ai altor autorități responsabile cu organizarea acestora (după caz, întâlniri comune cu Poliția Locală, Jandarmerie etc). Ambele părți semnatare ale contractului vor depune toate eforturile necesare în vederea realizării unui eveniment de calitate. Operatorul economic va fi interfață autorității contractante în relația cu întregul personal implicat în realizarea evenimentului, se va consulta permanent cu reprezentanții desemnați ai autorității și va ține cont de sugestiile și propunerile de îmbunătățire ale acestora, la nivel de implementare al conceptului de eveniment. Atât operatorul economic, cât și reprezentanții autorității contractante vor acționa unitar, inclusiv pentru diminuarea riscurilor și gestionarea lor.
- Operatorul economic va obține toate avizele/autorizațiile necesare în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
- Operatorul economic își asumă în integralitate răspunderea legală și, dacă este cazul, plata oricăror daune sau prejudicii pentru eventuale accidentări, răniri, situații de deces ale personalului implicat în organizarea evenimentului, în timpul în care desfășoară orice activități în legătură cu derularea contractului.
- Operatorul economic îi revine întreaga responsabilitate pentru eventualele pagube, distrugere de bunuri aparținând domeniului public/privat, ocazionate de desfășurarea acestui eveniment.

3.2. Reglementări obligatorii în domenii precum cel al mediului, cel social și cel al relațiilor de muncă care trebuie respectate pe parcursul executării contractului de achiziție publică. Ofertantul va ține cont la elaborarea ofertei de reglementările obligatorii în domeniile mediului, social și al relațiilor de muncă, stabilite prin legislația adoptată la nivelul Uniunii Europene, legislația națională, prin acorduri colective sau prin tratatele, convențiile și acordurile internaționale în aceste domenii. **Ofertantul va prezenta o declarație în acest sens.** Pe tot parcursul executării contractului de achiziție publică sunt obligatorii: respectarea legislației în vigoare privind sănătatea și securitatea în muncă, prevenirea situațiilor de urgență, supravegherea prestării serviciilor și a resurselor umane și/sau materiale necesare pentru îndeplinirea contractului de achiziție publică; în mod obligatoriu, pe parcursul executării contractului, toți factorii implicați se vor asigura că se respectă legislația în

vigoare cu privire la bunele moravuri și tratamentul egal și, de asemenea, că nu vor exista manifestări publice care pot cauza prejudicii de imagine autorității contractante.

3.3. Reglementări obligatorii cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Având în vedere că Primăria Municipiului Constanța este Operator de date cu caracter personal și Regulamentul (UE) 679/2016 impune existența unor măsuri de securitate tehnice și organizatorice adecvate pentru protecția datelor cu caracter personal, în mod obligatoriu, ofertantul va completa **o declarație pe proprietate răspunderii cu privire la respectarea și protecția datelor cu caracter personal**, respectiv că va implementa măsuri tehnice și organizatorice care să protejeze datele cu caracter personal la care are acces în baza unui contract încheiat cu Primăria Municipiului Constanța

3.4. Transferul drepturilor de proprietate intelectuală : se solicită cessionarea dreptului de autor și a drepturilor conexe dreptului de autor asupra creațiilor și interpretărilor utilizate pe perioada derulării evenimentului, precum și dreptul exclusiv al autorității contractante de a utiliza interpretările sub formă live sau înregistrată pentru promovarea evenimentului în cauză sau a altor acțiuni promoționale și de imagine ale autorității publice. Autoritatea solicită transferul drepturilor de proprietate intelectuală, întrucât dreptul de autor și drepturile conexe de autor asupra creațiilor și interpretărilor utilizate sunt cedionate parțial în favoarea autorității contractante, care comunică astfel public operele rezultate și se cedonează total și pe perioadă nedeterminată raportat la materialele audio-video înregistrate/produse cu acest prilej.

3.5. Ofertantul trebuie să facă dovada experienței în organizarea de evenimente/proiecte culturale – minimum 10 proiecte din care minimum 3 proiecte culturale cu caracter istoric

IV.Cerințe :

a. Necesar uman :

- 6 legionari (membri ai gărzii de onoare) – câte 2 persoane pe tură. Cerințe: 18 – 35 ani, minimum 1,80 m. Înălțime, constituție atletică / robustă, să fie familiarizați cu arta dramatică/studenți sau angajați în cadrul unor structuri militare sau de pază/sportivi/cascadori sau poziții similare.

- 2 centurioni (comandanți de gardă) – câte o persoană pe tură. Cerințe: 20 – 45 ani, minimum 1,80 m. Înălțime, constituție atletică / robustă, să fie familiarizați cu arta dramatică/studenți sau angajați în cadrul unor structuri militare sau de pază/sportivi/cascadori sau poziții similare.

- 2 gorsiți – câte o persoană pe tură. Cerințe: 18 – 35 ani, minimum 1,80 m. Înălțime, constituție atletică / robustă, să aibă certificare în domeniul artistic.

- 2 tobosari – câte o persoană pe tură. Cerințe: 18 – 35 ani, minimum 1,80 m. Înălțime, constituție atletică / robustă, să aibă certificare în domeniul artistic.

- 2 poeți-oratori – câte o persoană pe tură. Cerințe: 20 – 55 ani, să fie familiarizați cu arta dramatică;

- 2 supraveghetori – câte o persoană pe tură. Să dețină certificate de management de proiect, să aibă experiență în implementarea activităților/proiectelor culturale.

- Documentarist istoric : licențiat în istorie, să fi realizat până în prezent documentare istorică pentru minimum 5 proiecte/programe/ activități culturale.

- Antrenor gardă – va realiza conceptul, momentele artistice/solemnne de schimbare- retragere a gărzii și îi va instrui pe legionari, centurioni, tobosari, gorsiți pentru realizarea respectivelor momente . Experiență:Certificat absolvire școală de cascadori, minimum 5 ani experiență în domeniul cascadoriei de spectacol, să fi realizat coregrafie de mișcare scenică și lupte în minimum 10 spectacole/filme.

- Scenograf : experiență studii superioare Facultatea de Teatru sau Arte Plastice, să fi realizat până în prezent minimum 5 spectacole de teatru.

Ofertantul va prezenta personalul propus pentru îndeplinirea contractului și sarcinile aferente fiecărei poziții pentru perioada derulării contractului.Pentru fiecare membru nominalizat în echipa de proiect se vor prezenta: date de contact – telefon, e-mail,

scurta descriere a sarcinilor, experiență (CV), declarația de disponibilitate de a lucra în proiect.

b. Necesar materiale : Ofertantul trebuie să țină cont de faptul că necesarul de materiale solicitat să fie similar sau cât mai aproape de perioada istorică din care este inspirat acest **demers artistic** - performativ de tip „**living history**”.

Necesar materiale :

b.1. Cort de campanie de inspirație romană (2,5/5m) care va conține :

- 4 paturi de campanie (schelet din lemn, saltea din paie) cu cazarmament complet
- 6 cuferi lemn
- 3 mese lemn
- 6 scaune tip roman
- 1 ciubăr lemn cu polonic din lemn (pentru băut apă)
- 1 copaie mică (pentru spălat pe față și mâini)
- 6 ștergare
- 2 steaguri romane
- 2 acvile romane
- 6 baloți de paie
- 1 pupitru pentru poet-orator
- 1 ceaun cu pirostrii + polonic
- vase ceramică (amfore, farfurii, castroane, căni – lut ars)
- tocilă.

Pentru fiecare componentă se vor depune imagini/fotografii relevante.

b.2. Costume complete personal + armament și instrumente:

b.2.1. Uniformă completă legionar (6 + 1 de rezervă)

- tunica pânză / tunica (culoare roșie)
- cuirasă umeri și piept / lorica segmentată (metal - piele)
- centură / cingulum + apărători vîntre (metal – piele - pânză)
- coif metalic simplu / coolus (cu apărători pentru pomeți)
- apărători antebraț (piele)
- apărători tibii (piele)
- sandale / caligae
- suliță / pilum
- spadă romană / gladius cu teacă piele
- pumnal
- scut dreptunghiular / scutum (lemn - piele) cu simboluri
- ploscă apă (piele).

Ofertantul va depune imagini/fotografii cu uniforma completă de legionar.

b.2.2. Uniformă completă centurion (2 + 1 de rezervă)

- tunica pânză (culoare roșie)
- cuirasă umeri (metal - piele) cu însenme specifice
- cuirasă piept (metal - piele) cu însenme specifice
- centură / cingulum + apărători vîntre (metal – piele - pânză) cu însenme specifice
- eșarfă roșie
- coif metalic cu panas (cu apărători pentru pomeți) -galea
- apărători antebraț (piele)
- apărători tibii (piele)
- sandale
- spadă romană cu teacă piele
- pumnal

Ofertantul va depune imagini/fotografii cu uniforma completă de centurion.

b.2.3. Uniformă completă toboșar (2 + 1 de rezervă)

- tunica pânză
- coif

- centură (metal – piele - pânză) cu însemne specifice
- apărători antebraț (piele)
- apărători tibii (piele)
- sandale
- spadă romană / gladius cu teacă piele
- tobă

Ofertantul va depune imagini/fotografii cu ținuta de toboșar.

b.2.4. Uniformă completă gornist (2 + 1 de rezervă)

- tunica pânză
- coif
- centură (metal – piele - pânză) cu însemne specifice
- apărători antebraț (piele)
- apărători tibii (piele)
- sandale
- spadă romană cu teacă piele
- goarnă romană

Ofertantul va depune imagini/fotografii cu uniforma completă de gornist.

b.2.5. Echipament poet -orator (2 + 1 de rezervă)

- togă pânză
- fibulă
- centură
- sandale
- traistă din pânză
- banderolă roșie / laticlava
- punguță pentru bani
- pergament
- stilus (instrument de scris).

Ofertantul va depune imagini/fotografii cu ținuta poetului-orator.

b.3. Alte materiale

- 2 umbrare din lemn, pânză și stuf pentru posturile de gardă
- 4 stative pentru drapele și acvile (2 la cort, 2 la postul de gardă)
- clepsidră cu nisip (2 ore)

Pentru fiecare componentă se vor depune imagini/fotografii relevante.

NOTĂ: După încheierea evenimentului, materialele, uniformele și armamentul (ce vor fi realizate pe cât posibil cu respectarea adevărului istoric) vor fi predate Primăriei Municipiului Constanța care le va folosi anual în perioada estivală în cadrul aceluiasi proiect.

c. Promovarea evenimentului prin următorul pachet minimal:

- 15 difuzări spot radio(post local)
- 10 difuzări clip TV – post național
- 10 difuzări clip TV – post regional
- publicare articole/reportaje în media online (10 apariții pe website-uri de presă națională și locală).
- concepere și administrare pagină de Facebook a evenimentului.
- un fotograf, care pe parcursul derulării evenimentului, va realiza un set de minimum 100 de fotografii, care vor fi predate autorității contractante, în regim de cessionare exclusivă a dreptului de autor, editate și relevante pentru specificul evenimentului, fără marcaje publicitare sau de identitate ale fotografului.

Autoritatea contractantă își rezervă dreptul de a solicita operatorului economic refacerea conceptului audio și vizual. La semnarea contractului, operatorul economic câștigător va transmite autorității contractante conceptul propus; autoritatea contractantă își rezervă dreptul exclusiv de a utiliza conceptul pentru promovarea evenimentului în cauză sau a altor acțiuni promovaționale ulterioare; dreptul de proprietate intelectuală asupra conceptului grafic se cesează exclusiv către

autoritatea contractantă, în condițiile precizate la secțiunea **Transferul drepturilor de proprietate intelectuală**, pe o perioadă nedeterminată. Pentru realizarea conceptului vizual solicitat, precum și a oricăror altor materiale de promovare, indiferent de forma acestora, în situația în care prestatorul utilizează materiale grafice, video, audio proprii, acesta își **asumă în integralitate răspunderea legală și, dacă este cazul, plata oricăror daune sau prejudicii ce ar putea rezulta din încălcarea unor drepturi de proprietate intelectuală.**

V. Propunerea tehnică: se va realiza în conformitate cu solicitările autorității contractante, acestea reprezentând cerințe minimale. Modalitatea de prezentare a propunerii tehnice este la latitudinea fiecărui ofertant.

VI. Propunerea financiară se va prezenta în LEI, cu valoarea totală fără TVA (tva –ul se va evidenția distinct) și va fi însoțită de anexa formular de oferta financiară.

VII. Durata contractului: Contractul intră în vigoare după semnarea acestuia de către ambele părți la sediul beneficiarului. Contractul începează să producă efecte la data îndeplinirii tuturor obligațiilor contractuale. Perioada de desfășurare a evenimentului este între 01 iulie – 28 august 2022.

VIII. Garanția de bună execuție este de 5% din prețul contractului, fără TVA și se constituie de către Prestator, în scopul asigurării Beneficiarului de îndeplinirea cantitativă, calitativă și în perioada convenită a contractului. Garanția de bună execuție se constituie în termen de 5 zile lucrătoare de la data semnării contractului de achiziție publică. Acest termen poate fi prelungit la solicitarea justificată a contractantului, fără a depăși 15 zile de la data semnării contractului de achiziție publică.

IX. Recepția: La finalizarea evenimentului se va încheia un proces verbal de recepție finală, în baza unui raport de activitate zilnic acceptat.

Operatorul economic va desemna persoana responsabilă pentru încheierea procesului verbal de recepție.

X. Plata serviciilor

- Modalitatea de plată este viramentul bancar în contul de trezorerie.
- Termenul de plată este de maxim 15 zile de la data primirii facturii originale de către Beneficiar, însoțită de procesul verbal de recepție finală precum și de raportul de activitate zilnic.
- Se vor plăti doar serviciile efectiv prestate și menționate în contract.

Informații și date puse la dispoziție de către autoritatea contractantă :

Data desfășurării evenimentului : 1 iulie – 28 august 2022.

Locul desfășurării : Statuia Lupa Capitolina.

*Surse :

- internet : www.historia.ro ; www.wikipedia.org ;
- Ceremonialul Schimbului Gărzii Cetății Alba Carolina ;
- Serialul de televiziune dramă istorică "Roma" creat de John Milius, William J. MacDonald și Bruno Heller.
- Adresa nr. 65431/25.03.2022 de la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, anexată.

Director Executiv,

Mihaela Popescu

Inspector,

Simona Radu

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
PIAȚA OVIDIU, NR. 12, 900745 CONSTANȚA op. 13, cp. 13-19
Site: www.minac.ro E-mail: minaconstanta@gmail.com, <https://www.facebook.com/minaconstanta>
Contact: Secretariat 0241/614562, 0241/618763

Către: **PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CONSTANȚA,
DIRECȚIA CULTURĂ, EDUCAȚIE, SPORT, TURISM**
În atenția: **Doamnei Director Executiv Mihaela POPESCU**
Referință: **Adresa 56229/2022 echipamente militare perioadă romană**

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ
ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
NR. ....
Ziua 25 Luna 03 Anul 2022

Stimată doamnă,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 56229/15.03.2022, vă comunicăm informațiile de mai următoare. Precizăm că nu avem specialiști dedicați istoriei militare a Dobrogei în perioada romană, cum de altfel nu avem experiență directă în activități de reenactment cultural. Astfel, informațiile solicitate au fost identificate în urma unui studiu al bibliografiei existente, iar imaginile sunt preluate, pentru exemplificare, de pe pagina de Facebook a *Asociației Culturale pentru Istorie Vie* din Alba Iulia (Edeon Dasius).

1. Unități militare în perioada romană

Dacă ne referim strict la sec. II p.Chr. trebuie spus că pe teritoriul Dobrogei antice (care făcea parte din provincia romană Moesia Inferior) și în Nord-Vestul Bulgariei de astăzi, erau cantonate trei legiuni: *Legio I Italica* (cu sediul la *Novae*, astăzi Sviștov, Bulgaria), *Legio V Macedonica* (cu sediul la *Troesmis*, Ighiș – Turcoaia, jud. Tulcea) și *Legio XI Claudia* (cu sediul la *Durostorum*, astăzi Silistra). Detașamente ale acestor legiuni acționau pe tot cuprinsul regiunii istro-pontice.

În afara acestor legiuni, izvoarele istorice și dovezile arheologice fac referire și la numeroase trupe auxiliare (*cohors* – trupe pedestre și *alae* – trupe de cavalerie) ce acționau în această regiune.

În ceea ce privește unitățile cantonate efectiv în Tomis sau în vecinătatea sa nu există decât unele dovezi epigrafice, inscripții care menționează membri ai unor astfel de contingente. Unii militari au servit în legiuni sau unități militare din Dobrogea și apoi, după satisfacerea stagiului militar, s-au așezat la Tomis sau în vecinătate.

Cert este că Tomisul era protejat de detașamente și unități militare, dar nu se cunoaște cu exactitate numele acestora sau perioada în care au acționat aici.

Menționăm, în afara celor trei legiuni pomenite, și câteva unități auxiliare menționate în Dobrogea antică, în epoca imperială a Principatului (27 a.Chr. – 284 p.Chr.):

Ala I Asturum; Ala I Vespasiana Dardanorum; Ala I Flavia Gaetulorum; Ala I Gallorum Aectoringiana; Ala I Gallorum Flaviana; Ala I Pannoniorum; Ala II Hispanorum et Aravacorum.

Cohors I Germanorum; Cohors I Lusitanorum Cyrenaica; Cohors I Flavia Numidarium; Cohors I Flavia Commagenorum; Cohors Tyriorum Sagittatorum; I Ubiorum, Cohors II Gallorum; Cohors VII Gallorum; Cohors II Mattiacorum; Cohors II Flavia Bessorum; Numerus Singularium.

2. Din ce era compusă o uniformă completă de legionar?

Uniforma acestuia era compusă din: sandale, ciorapi de lână, *cnemidae*, tunică, *lorica segmentata*, *gladius*, *pugio*, *cingulum*, *focala*, cască, scut, *pilum*, accesori (recipient pentru apă, furca cu sac piele/textil cu obiecte personale), geantă de piele.

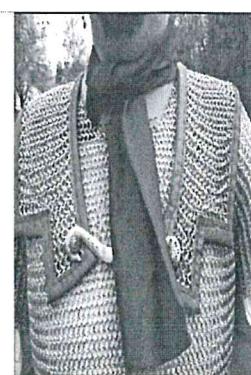
Lorica Segmentata

Pugio

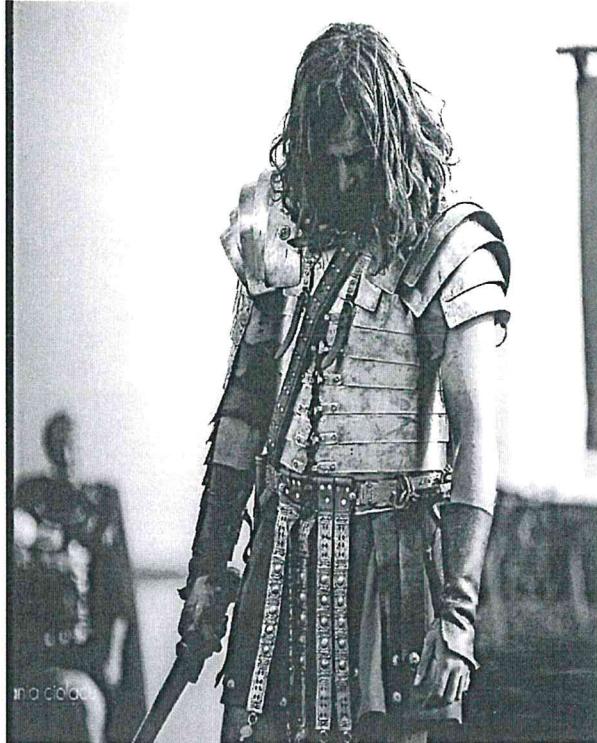
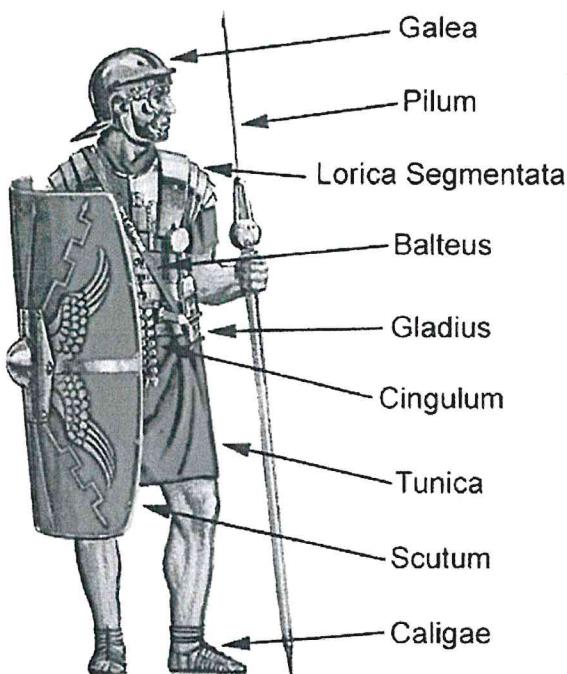
Cingulum

Focala

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
PIAȚA OVIDIU, NR. 12, 900745 CONSTANȚA op. 13, cp. 13-19
Site: www.minae.ro E-mail: minaconstanta@gmail.com, <https://www.facebook.com/minaconstanta>
Contact: Secretariat 0241/614562, 0241/618763

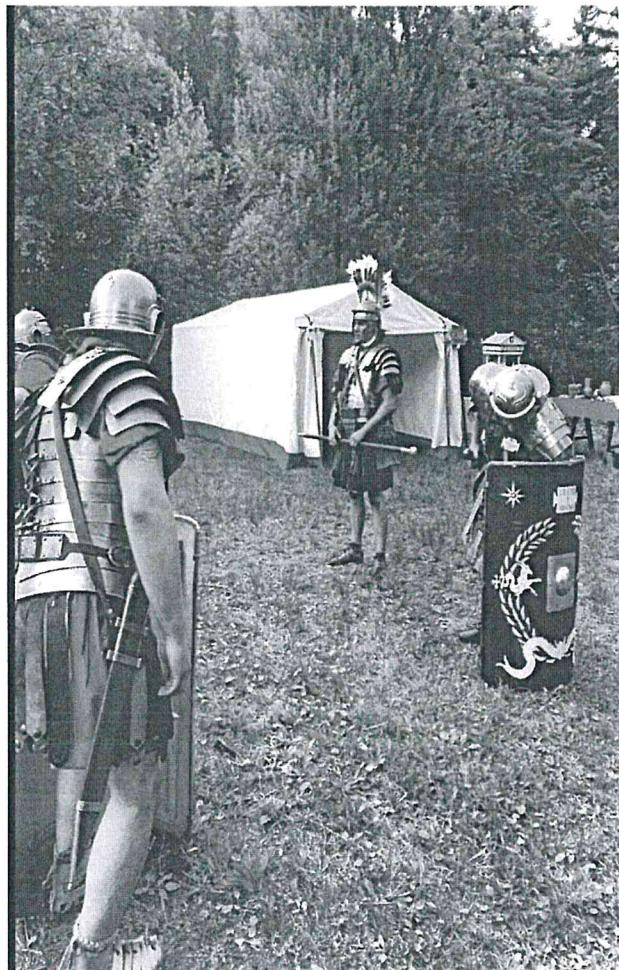

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
PIAȚA OVIDIU, NR. 12, 900745 CONSTANȚA op. 13, cp. 13-19
Site: www.minac.ro E-mail: minaconstanta@gmail.com, <https://www.facebook.com/minaconstanta>
Contact: Secretariat 0241/614562, 0241/618763

3. Din ce era compusă o uniformă completă de centurion?

Față de legionar, centurionul are o creastă pe cască, transversală, și are pe piept *phalera* (medaliile unității sale), în mâna poarta un *vitis* (băț de viață-de-vie), armura lui este din zale metalice (*lorica hamata*).

Centurion

4. Din ce era compusă o uniformă completă de toboșar?

Armata romană nu avea toboșari; nu existau tobe la romani. Acestea nu erau eficiente, în zgomot de mulțime, pe câmpul de luptă, ele nu s-ar fi auzit.

5. Din ce era compusă o uniformă completă de gornist?

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
PIAȚA OVIDIU, NR. 12, 900745 CONSTANȚA op. 13, ep. 13-19
Site: www.minac.ro E-mail: minaconstanta@gmail.com, <https://www.facebook.com/minaconstanta>
Contact: Secretariat 0241/614562, 0241/618763

Acesta se numea *Cornicen*. El avea același echipament ca și un legionar, plus instrumentul lui de suflat: cornul. Mai purta pe cap, prinsă de cască și pe umeri, o blană de lup sau de urs. Putea purta și el *lorica hamata* și niste *phalera*/distincții pe piept.

Cornicen

6. Detalii privind cortul roman. Detalii privind un umbrar

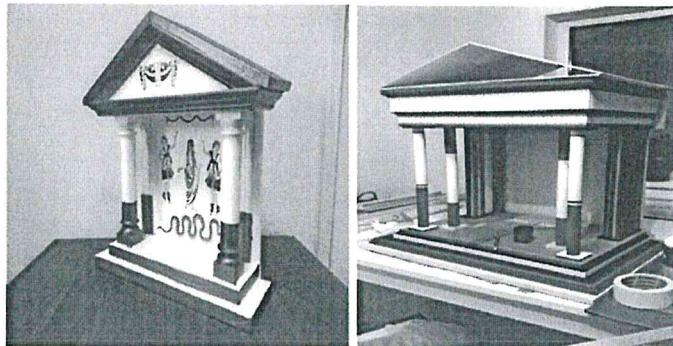
Cortul roman era complex. Cel de opt persoane, *contubernium*, era mai mic, de aproximativ 4 x 3 m, era confectionat din pânză densă, conținea efectele personale ale soldaților.

Cortul de comandă era mai simplu. În acesta s-ar putea expune unul sau două echipamente de ofițeri, o masă, scaune, bănci de lemn, *opiate*, papirusuri, vase ceramic și un *lararium* (altar) – larii erau spirite protectoare la romani.

Umbrarul este mai simplu, fie patru stâlpi ancorați și pânză deasupra, fie cele tip în unghi în care o parte rămâne perete iar una se ridică.

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
PIAȚA OVIDIU, NR. 12, 900745 CONSTANȚA op. 13, cp. 13-19
Site: www.minac.ro E-mail: minaconstanta@gmail.com, <https://www.facebook.com/minaconstanta>
Contact: Secretariat 0241/614562, 0241/618763

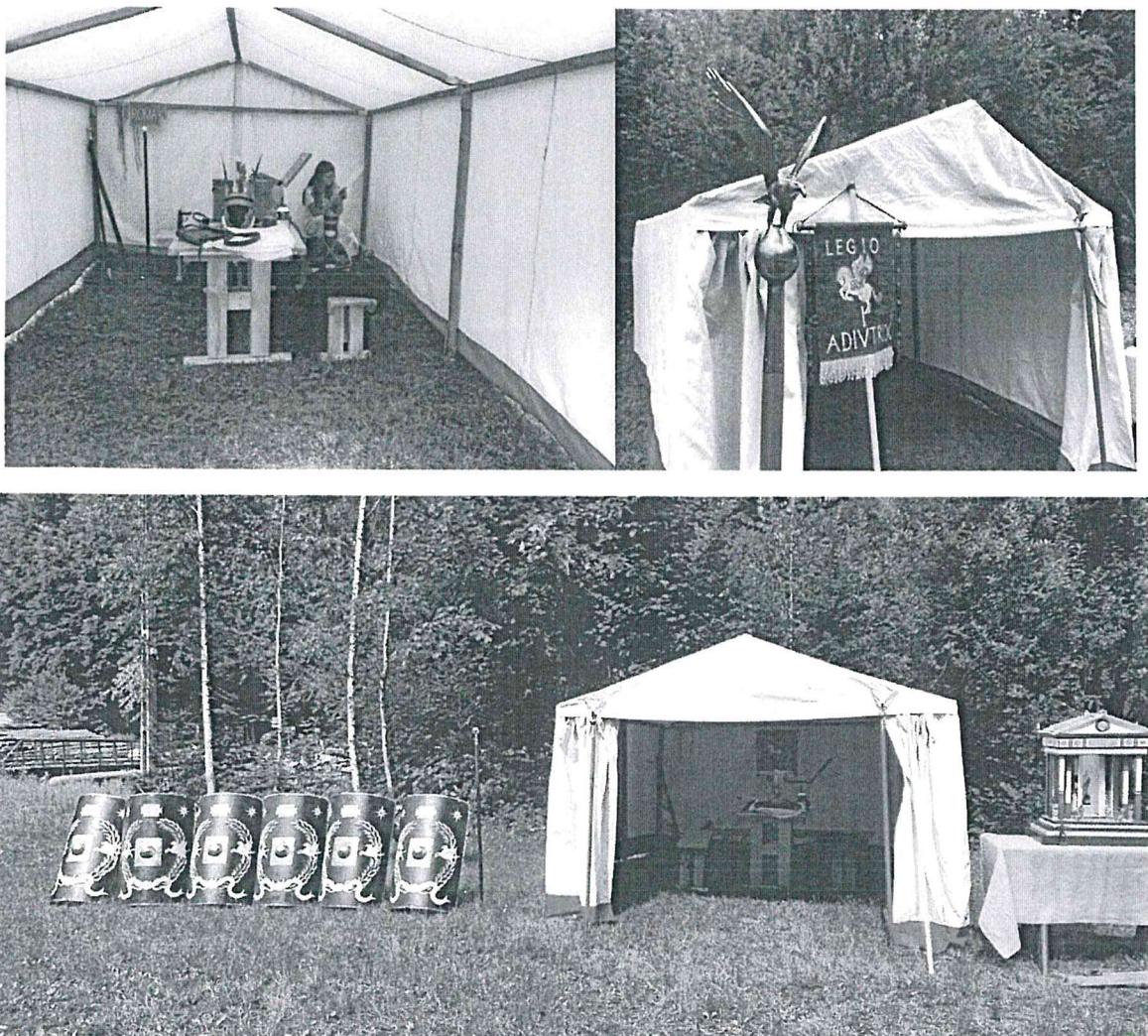

Lararium

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA
PIAȚA OVIDIU, NR. 12, 900745 CONSTANȚA op. 13, ep. 13-19
Site: www.minac.ro E-mail: minaconstanta@gmail.com, <https://www.facebook.com/minaconstanta>
Contact: Secretariat 0241/614562, 0241/618763

În măsura în care considerați că vă putem fi de folos cu alte informații, vă asigurăm de întreaga noastră colaborare.

Cu stimă

Manager,

Aurel Mototolea/

